

Stand van zaken invoering decentralisaties sociaal domein

3^e kwartaalrapportage; december 2014.

1. Inleiding

Voor u ligt de derde (kwartaal)rapportage in 2014. Eerdere rapportages verschenen in januari en april van dit jaar. Doordat veel tijd is besteed aan de beleidsnotities is het niet gelukt tussentijds een kwartaalrapportage aan de raad aan te bieden. Het jaar 2014 zal dus beperkt blijven tot drie rapportages. In vergelijking met de vorige kwartaalrapportage is al weer veel gerealiseerd. Belangrijk verschil ten opzichte van het voorjaar is dat destijds de wetgeving nog niet formeel was bekrachtigd. De laatste wetten – de Participatiewet en de Wmo 2015 – zijn pas in juli goedgekeurd door de Eerste Kamer. Een ander verschil is dat inmiddels meer financiële zekerheid is, met name via de circulaire van het Gemeentefonds van mei en september.

In deze kwartaalrapportage zullen wij de structuur van de eerdere rapportages volgen. De nadruk ligt hierbij op de onderwerpen en activiteiten in het kader van de voorbereidingen op de invoering van de decentralisaties per 1 januari 2015.

2. Voorbereidingen op de drie decentralisaties

Beleid

In oktober is de beleidsnotitie “Meedoen en Verbinden; nieuwe taken in het sociale domein” door de Raad vastgesteld. Tevens zijn zes verordeningen vastgesteld. Deze verordeningen vloeien voort uit de Participatiewet, de Wmo 2015 en de Jeugdwet. Met het vaststellen van de beleidsnotitie en de verordeningen is beleidsmatig en juridisch een basis gelegd voor de uitvoering vanaf 2015. Daarmee is niet gezegd dat beleidsmatig nu alles rond is. Er liggen nog diverse open einden in het beleid. Bijvoorbeeld ten aanzien van de maatwerkvoorziening voor chronisch zieken en gehandicapten, de hulp bij het huishouden, het beleid ten aanzien van eigen bijdragen en ouderbijdragen en dergelijke. Dit komen verderop in deze rapportage nog aan de orde. Een apart onderwerp is het beleid ten aanzien van mantelzorgers en vrijwilligerswerk. Een beleidsnotitie hierover zal medio 2015 aan de Raad worden aangeboden.

Dienstverlening/toegang tot zorg en ondersteuning

Het organiseren van de toegang tot voorzieningen is een belangrijke opgave bij de decentralisaties. De gemeente Dalfsen kiest voor een aanpak van sociale kernteams (skt's). In 2014 is gestart met een pilot in de woonkern Lemelerveld. Op basis van deze ervaring zijn ook in de kernen Dalfsen en Nieuwleusen teams samengesteld. Met alle deelnemende partijen is een convenant afgesloten. Vanuit alle deelnemende partijen zijn personen aangesteld voor deelname in het skt. Daarmee is de personele invulling afgerond. De verwachting is dat in januari 2015 zijn alle skt's operationeel zijn. Activiteiten die nog moeten plaatsvinden zijn de verfijning van de werkprocessen en de inrichting van een automatiseringssysteem dat de processen ondersteunt. Daarnaast zijn er nog diverse praktische zaken te regelen zoals kantoorlocaties, telefoon en overige kantoorbenodigdheden.

De gemeente Dalfsen heeft een regisserende rol bij de skt's. De kwartiermaker/coördinator is een gemeentelijke functionaris. Daarnaast is in elk skt ook een gemeentelijke consulent één van de deelnemers.

De toegang tot jeugdzorg zal in 2015 (nog) niet via de sociale kernteams verlopen. Het huidige CJG zal in ieder geval in 2015 in stand blijven. Medio volgend jaar zal worden geëvalueerd hoe de toegang tot jeugdzorg zal verlopen in relatie tot de skt's.

De wijkverpleging maakt ook onderdeel uit van de skt's. In de gemeente Dalfsen zijn de organisaties Carinova en Rosengaarde door zorgverzekeraar Achmea gecontracteerd voor de wijkverpleging.

Planning en control/bedrijfsvoering

In totaliteit is ongeveer € 18 miljoen gemoeid met de taken uit het sociale domein. Dit is ongeveer 40% van de gemeentebegroting. De verdeling, besteding en verantwoording van dit bedrag vergt aandacht in de planning en control-cyclus van de gemeente.

In de voorbereiding is het onderwerp planning en control verdeeld over drie deelprojecten. (Het projectplan is in de bijlage opgenomen.) Het eerste deelproject is getiteld Begroting en Verantwoording. Binnen dit deelproject is inzichtelijk gemaakt welke budgetten voor welke onderdelen worden opgenomen in de begroting. Dit is verwerkt in de begroting voor 2015. Het tweede deelproject is Informatie en Registratie. Belangrijkste aandachtspunt is het in kaart brengen van de zorgvraag en het zorgaanbod. Deze informatie is ook nodig in verband met de communicatie naar de (toekomstige) cliënten. Het derde deelproject is Financiële administratie. Dit is meer gericht op de "achterkant" van het proces voor het in kaart brengen van geldstromen en de facturatie aan aanbieders van zorg en ondersteuning.

Inkoop

Dit betreft het contracteren van aanbieders van zorg en ondersteuning. Dit speelt met name bij de Wmo en de jeugdwet. Bij de Wmo is gestart met het vaststellen van het inkoopkader door de Raad in juni. O.a. de kortingspercentages en de tarieven komen hierbij aan de orde. Op basis van het inkoopkader zijn met alle aanbieders gesprekken gevoerd. Dit heeft geresulteerd in het afsluiten van contracten met 47 aanbieders. De meeste contracten waren vóór 1 oktober afgesloten zodat de gemeente Dalfsen ruim de deadline heeft gehaald. Eén aanbieder kon niet voldoen aan de inkoopvoorwaarden. De betreffende (twee) cliënten worden waarschijnlijk omgezet naar een PGB.

De inkoop van jeugdhulp is regionaal georganiseerd. De basis voor de inkoop is in 2013 gelegd met het regionaal transitiearrangement (RTA) van de regio IJssel-Vecht. De intentie van het RTA was continuering van jeugdhulp en een "zachte landing" voor de cliënten. De contracten met de aanbieders voor het jaar 2015 zijn in november getekend. Ten behoeve van de inkoop van jeugdhulp is in november de regionale inkooporganisatie opgericht. Er is gekozen voor een Gemeenschappelijke Regeling. Deze organisatie heeft het mandaat om namens de gemeenten de inkoop te organiseren en de handelingen te verrichten die hiermee samenhangen.

Communicatie en voorlichting

Bij de vorige kwartaalrapportage was het communicatieplan apart bijgevoegd. Via diverse kanalen en middelen worden de inwoners in het algemeen en de cliënten in het bijzonder op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen. Zo zijn eind oktober en begin november drie informatieavonden georganiseerd, is in november een huis-aan-huiskrant verschenen is een aparte informatieavond georganiseerd over het persoonsgebonden budget.

Een specifiek onderdeel van de communicatie heeft betrekking op de doelgroepen en met name de mensen die een voorziening hebben die zal gaan wijzigen. Het gaat daarbij om de cliënten die overkomen van de AWBZ-begeleiding en de jeugdzorg, en de cliënten die momenteel via de Wmo hulp bij het huishouden hebben. De cliënten die overkomen vanuit de AWBZ zijn in november allemaal persoonlijk aangeschreven. Hierbij speelt met name het overgangsrecht en de geldigheid van de indicaties. De bedoeling is dat in 2015 met alle cliënten een gesprek plaatsvindt.

Over de cliënten van de jeugdzorg is veel onduidelijkheid. De gemeenten is toegezegd dat ze in het najaar de bestanden zouden krijgen. Dit moment wordt steeds verder naar achteren geschoven zodat nog niet bekend is wat de zorgvraag vanuit de Jeugdwet is. Daardoor is gerichte communicatie met deze doelgroep lastig.

Participatieraad

De nieuwe taken en verantwoordelijkheden van de gemeente vragen ook om nieuwe vormen van inspraak en advisering. Daarnaast kennen de drie decentralisaties elk aparte bepalingen omtrent inspraak en belangenbehartiging. In de gemeente Dalfsen zal de inspraak worden gebundeld in een nieuw te vormen Participatieraad. In november zijn de voorstellen en de verordening in de Raad vastgesteld. De bedoeling is dat de Participatieraad in januari 2015 van start kan gaan.

Personeel en Organisatie

De gemeentelijke organisatie moet zijn toegerust om de nieuwe taken uit te voeren. Er zullen nieuwe functies ontstaan, vacatures moeten worden ingevuld, personeel zal scholing moeten krijgen en

dergelijke. De meeste taken worden ondergebracht bij de Eenheid Maatschappelijke Ondersteuning. Ook de Eenheid Openbare Ruimte krijgt te maken met nieuwe functies i.v.m. de uitvoering van de Participatiewet. Verder zullen her en der in de organisatie personele en organisatorische effecten zijn als gevolg van de decentralisaties.

De eerste nieuwe functie die zal worden ingevuld vloeit voort uit de Participatiewet. Het betreft een functie voor met name de werkgeversdienstverlening en het toeleiden van personen uit de doelgroep naar een betaalde baan.

3. Stand van zaken afzonderlijke decentralisaties

Jeugdwet

De uitvoering van de Jeugdwet zal in sterke mate een regionale component hebben. In de wet is bepaald dat in ieder geval het “gedwongen” of justitiële kader in regionaal verband worden georganiseerd. Dit zijn de taken zoals voogdij, pleegzorg, ondertoezichtstelling, reclassering en dergelijke. Ook het Advies en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (AMHK) wordt regionaal georganiseerd. (Strikt formeel genomen valt het AMHK overigens onder de Wmo 2015.) In de regio IJsselland wordt dit vormgegeven in het project Veilig Thuis in samenwerking met bureau Jeugdzorg en de organisatie Kadera. Een andere regionale uitvoering is de inkoop van jeugdhulp. Daartoe is in november een regionale bedrijfsvoeringsorganisatie opgericht (BVO). Op korte termijn zal veel tijd worden besteed aan de organisatorische en administratieve zaken die spelen rondom de inkoop. Er zijn met meer dan 200 organisaties contracten afgesloten. Ook de zogenaamd vrij gevestigde hulpverleners en behandelaars kunnen voor jeugd- en opvoedingsondersteuning een contract afsluiten. In de loop van de tijd zal de regionale BVO zich meer richten op contractbeheer, monitoring en kwaliteitszorg.

Voor de verdere uitvoering van de Jeugdwet in het algemeen en doorontwikkeling van de sociale kernteams en het CJG in het bijzonder, zijn nadere afspraken met de GGD, bureau Jeugdzorg de huisartsen.

Participatiewet

Door de Participatiewet (en de strengere voorwaarden voor de Wajong) zal de gemeente verantwoordelijk worden voor een grotere groep werkzoekenden met een beperkt arbeidsvermogen. De gemeente zal voor deze groep voorzieningen moeten creëren om hen deel te laten nemen aan de maatschappelijk en zo mogelijk via betaald werk. Vanuit de rijksoverheid zijn kaders aangegeven voor de voorzieningen zoals de 125.000 gesubsidieerde werkplekken in het bedrijfsleven en de overheid voor deze doelgroep en de 30.000 beschutte werkplekken. Daarnaast heeft de gemeente ook nog de verantwoordelijkheid voor de afbouw van de sociale werkvoorziening.

In de gemeente Dalfsen wordt voor de korte termijn sterk ingezet op de organisatie van de Participatiewet. Een aantal werkzaamheden wordt in eigen beheer uitgevoerd in samenwerking met de Eenheid Ruimtelijk Beheer. Verder zal de opheffing van de GR Wezo in samenspraak met de omliggende gemeenten nog veel tijd kosten in 2015.

Evenals de Jeugdwet en de Wmo 2015 kent ook de Participatiewet een regionale component. Er vindt afstemming plaats in het Regionaal Platform Arbeidsmarkt (RPA) en in het regionale Werkbedrijf. Met name de afstemming tussen de gemeenten en het bedrijfsleven is hierbij aan de orde (bijv. bepalen van een loonwaardemethode en de werkgeversbenadering). Ook de relatie met het onderwijs speelt een rol.

Een onderwerp dat enigszins losstaat van de decentralisaties, maar wel een impact heeft op de uitvoering, zijn de veranderingen in de Wet Werk en Bijstand. Belangrijkste maatregelen zijn de kostendelersnorm, het verdwijnen van de één-oudernorm (als gevolg van het kindgebonden budget in de belastingwetgeving) en de nieuwe uniforme sanctie maatregelen.

Wmo 2015

Op korte termijn zal de herstructurering van de hulp bij het huishouden veel aandacht vragen. In december zal een voorstel aan de orde komen in de gemeenteraad. Afhankelijk van de besluitvorming zal in 2015 tijd worden gestoken in de uitwerking van het nieuwe beleid, hetgeen onder andere betekent veel communicatie met de huidige cliënten (keukentafelgesprekken, herindicaties) en afspraken met de huidige aanbieders van de hulp bij het huishouden.

Een ander onderdeel binnen de uitwerking van de Wmo is de verkenning van de regionale thema's. Vanwege de afstemming van de Wet langdurige zorg met de Wmo zijn in de Wmo regio's in Nederland regiosecretarissen Wmo/Wlz aangesteld. Thema's met regionale afstemming zijn bijvoorbeeld de samenwerking met de zorgverzekeraars in verband met de wijkverpleging en de persoonlijke verzorging en de uitvoering van het beschermd wonen waarbij de centrumgemeenten een verantwoordelijkheid heeft. Tussen de verschillende wetten (Wlz, Wmo en Jeugdwet) zitten nog diverse "knippen" en "scharnierpunten" die afstemming vergen. Mogelijk dat in de toekomst ook bepaalde taken op het terrein van de inkoop van de Wmo op regionaal niveau kunnen worden uitgevoerd.

Bijlage: schematisch overzicht van activiteiten in het kader van de drie decentralisaties.

Nr.	Onderwerp	Datum Raad	Opmerking
1.	Beleid		
a.	Participatiewet en Wet sociale werkvoorziening	September 2014	Gereed Accent ligt op wijze van uitvoering en exploitatieoverzicht
b.	Integrale beleidsnota 3D en verordeningen: - Jeugdzorg - Wmo 2015 - Participatiewet	Oktober 2014	Gereed
c.	Herstructurering Hulp bij het Huishouden	December 2014	
d.	Beleid PGB	December 2014	
e.	Beleid eigen bijdragen en ouderbijdragen	Eerste kwartaal 2015	
f.	Armoedenota	Februari 2015	O.a. beleid t.a.v. maatwerkvoorziening chronisch zieken en gehandicapten.
e.	Beleid Mantelzorg en vrijwilligers	Juni 2015	
2.	Inkoop		
a.	Inkoopkader Wmo 2015 vastgesteld	Juni 2014	Gereed
b.	Contracten Wmo afgesloten	Oktober 2014	Is niet in raad geweest. Is bevoegdheid College.
c.	Oprichting regionale bedrijfsvoeringsorganisatie inkoop jeugdhulp (Gemeenschappelijke Regeling)	Oktober 2014	Gereed.
d.	Contracten inkoop jeugdhulp regio IJssel-Vecht.		November 2014
e.	Ontwikkeling monitoring, kwaliteitsmeting en verantwoording.		Doorlopend proces in 2015. In samenspraak met zorgaanbieders
3.	Toeleiding naar zorg en ondersteuning (SKT/CJG)		
a.	Personele invulling gemeente en partners		November 2014.
b.	Eventuele nadere afspraken met partners (afzonderlijk en collectief)		December 2014 Januari 2015
c.	Automatisering ter ondersteuning van skt's en overige processen		Februari 2015. Is daarna doorlopend proces
d.	Evaluatie CJG in relatie tot SKT's.	September 2015	
4.	Overige projecten		
a.	Opzetten 3D commissie gemeente Dalfsen	Januari 2015	
b.	Kwartaalrapportages en monitoring Gemeenteraad	Geheel 2015	
c.	Opzetten Participatieraad	November 2014	Bedoeling is om in januari 2015 de nieuwe raad te installeren.

d.	Afspraken met zorgverzekeraars i.v.m. wijkverpleging en persoonlijke verzorging		Wordt met name in regionaal verband uitgewerkt
e.	Aanbesteden jeugd- en jongerenwerk		Uiterlijk 1 januari 2016 operationeel.
f.	Toekomst Regiotaxi		Verwachting is dat in de regio Vechtdal de Regiotaxi nog tot en met 2016 nog doorloopt.
g.	Overige projecten - WeHelpen - Woonservicegebieden - Lang zult u wonen - Domotica		Afronding van projecten verwacht in 2015. Daarna bezien of onderdelen structureel worden.